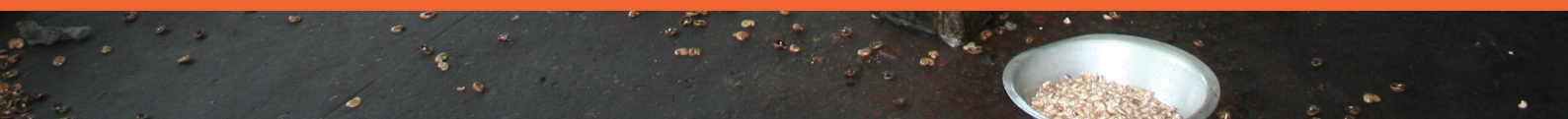

Role EU při budování spravedlivějších dodavatelských řetězců supermarketů

Glopolis Listopad 2015

Z výzkumu veřejných politik a z případových studií provedených evropskou koalicí organizací občanské společnosti vyplývá, že k zajištění důstojných pracovních podmínek a zamezení nekalým obchodním praktikám v rozvojových zemích, které jsou součástí dodavatelských řetězců supermarketů, je nutné podniknout kroky na úrovni EU.

V jedenácti zemích EU ovládá sedm velkých řetězců supermarketů více než 70 % maloobchodního trhu s potravinami.¹ Tyto supermarkety mají obrovský vliv na to, co spotřebitelé kupují a jak se potraviny vyrábějí. Vysoký podíl na trhu jim umožňuje uplatňovat při nákupu zboží tzv. nekalé obchodní praktiky.² Bylo doloženo, jaký dopad mají tyto praktiky na ceny a výběr zboží pro spotřebitele³, na zisky a konkurenceschopnost dodavatelů⁴ a na pracovní podmínky v rozvojovém světě⁵.

Koalice evropských organizací občanské společnosti⁶ se od roku 2011 zabývá nekalými obchodními praktikami⁷ evropských supermarketů a špatnými pracovními podmínkami v jejich dodavatelských řetězcích. Tato koalice zpracovává případové studie, navrhuje opatření zajišťující důstojné pracovní podmínky⁸ a zasazuje se o vymýcení nekalých obchodních praktik.

Tento článek poukazuje na nedávný výzkum provedený touto koalicí, z něhož vyplývá, že politika evropských supermarketů nezaručuje v jejich dodavatelských řetězcích v rozvojových zemích důstojné pracovní podmínky ani poctivé obchodní vztahy. V článku se navrhuje, aby tvůrci evropských politik navrhli účinné kroky zajišťující důstojné pracovní podmínky a bránící nekalým obchodním praktikám, jež přispívají k využívání pracovníků v potravinovém dodavatelském řetězci.

Z průzkumu vyplývá, že politiky největších supermarketů v EU týkající se pracovních podmínek a nákupních praktik často postrádají důvěryhodnost

Skupina sestávající ze dvou členů evropské koalice a sedmi evropských spotřebitelských organizací⁹ v roce 2013 zkoumala pracovní standardy a nákupní strategie 25 největších řetězců supermarketů v sedmi evropských zemích.¹⁰ Ukázalo se, že zhruba u tří čtvrtin zkoumaných řetězců lze politiku v této oblasti označit za špatnou nebo velmi špatnou (viz obrázek níže). Všechny zkoumané maloobchodní řetězce nějakou politiku týkající se pracovních standardů pro jejich dodavatele mají.¹¹ Při podrobnější analýze se však ukázalo, že pouze polovina z nich tyto standardy výslovně uplatňuje

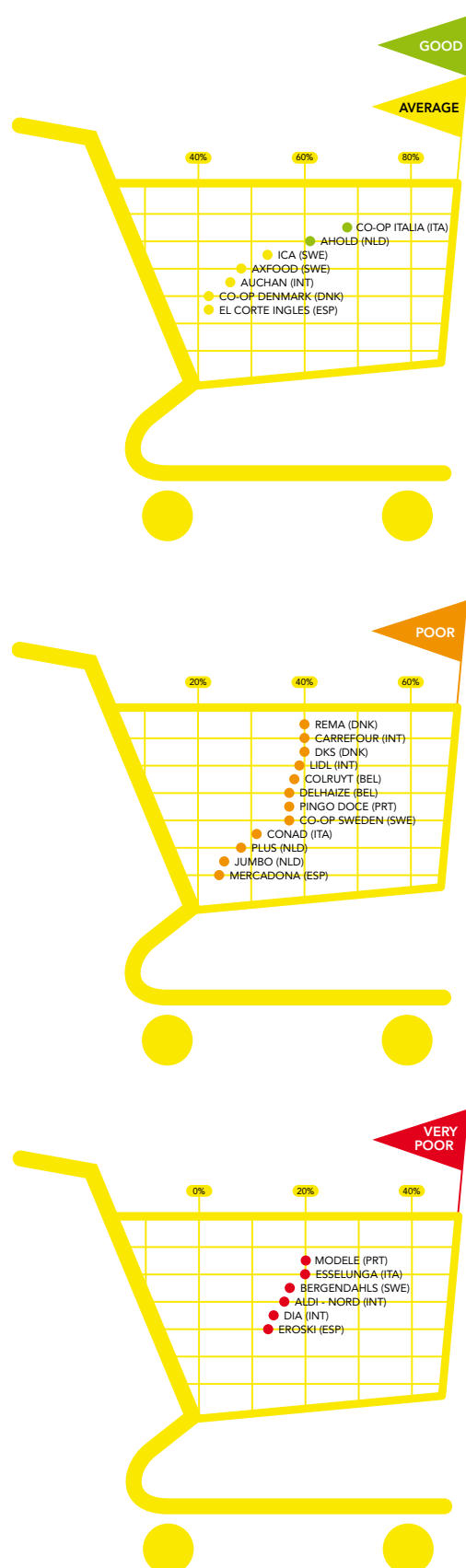
u dodavatelů potravin pro své privátní značky v rozvojových zemích. Pouze třetina řetězců navíc dokázala doložit, že se dodržování jejich politik týkajících se pracovních standardů a nákupních praktik ověřuje nezávislými audity. Zároveň je třeba uvést, že ani u této menšiny efektivní kontrola dodržování standardů neznamená, že jejich dodavatelé zajišťují dobré pracovní podmínky. Jen tři ze zkoumaných supermarketů například podnikly kroky nad rámec toho, co je v tomto odvětví běžné, aby dodavatelé vypláceli minimální mzdu v souladu s místními právními předpisy. Vzhledem k tomu, že minimální mzda v rozvojových zemích často nestačí na pokrytí základních potřeb pracovníka a jeho rodiny¹², neslouží pracovní standardy většiny supermarketů ani k tomu, aby pracovníkům v rozvojových zemích zajistily životní minimum.

Z průzkumu vyplynula i řada dalších zjištění, jež dokládají, že supermarketů jen zřídka dostávají svým slibům ohledně dobrých pracovních podmínek a poctivého obchodování s dodavateli. Důležitým pilířem uplatňování těchto politik je školení zaměstnanců a většina supermarketů skutečně tvrdí, že své nákupčí školí, aby uplatňovali politiky týkající se pracovních norem. Jen málo supermarketů však bylo schopno doložit, že takové školení opravdu probíhá. Pouze čtyři z 25 supermarketů mají zásady týkající se poctivých nákupních praktik pro čerstvé ovoce a zeleninu z rozvojových zemí. Pouze tři supermarketů zase dokázaly doložit, že ověřují, zda nákupní praktiky jejich dodavatelů odpovídají jejich politice v této oblasti. Podobně jen tři ze zkoumaných supermarketů jasně uvádějí své cíle, pokud jde o dodržování pracovních standardů nebo postupné přibližování se těmto standardům. To znamená, že velká většina supermarketů v této oblasti není transparentní a nebere na sebe odpovědnost.

Účast firem v dobrovolných iniciativách společenské odpovědnosti má minimální dopad

Aby dostály svým závazkům v oblasti dobrých pracovních podmínek a poctivých obchodních vztahů, využívají mnohé supermarketů kromě svých firemních politik také další iniciativy zaměřené na společenskou odpovědnost firem. Například více než tři čtvrtiny zkoumaných supermarketů se účastní alespoň jedné dobrovolné profesní iniciativy,¹³ která má za cíl etičtější či udržitelnější výrobu, kupříkladu Business Social Compliance Initiative (BSCI), Ethical Trade Initiative (ETI) nebo nizozemské iniciativy Sustainable Trade Initiative (IDH). Stejně jako u vlastních politik supermarketů však většinou není jasné, jak se společenské závazky vyplývající z účasti v těchto iniciativách uplatňují v praxi a zda u dodavatelů skutečně něco mění. Jedenáct z 25 zkoumaných supermarketů je například členy iniciativy BSCI. Členové této oblíbené iniciativy si do tří let od připojení mohou u dvou třetin svých generálních dodavatelů a u 15 % dodavatelů potravin z rizikových zemí nechat auditem ověřit, zda dodržují normy BSCI.¹⁴

To znamená, že i teoreticky se kontrola dodržování sociálních standardů v potravinovém dodavatelském řetězci a u potravin z rozvojových zemí omezuje na určitý podíl dodavatelů. V praxi však není jasné, zda členové BSCI splňují i tyto

Obrázek 1: Hodnocení a pořadí 25 největších supermarketů v EU. Hodnocení tvoří vážený průměr výsledků jednotlivých supermarketů v oblasti kvality politik a ověření jejich naplňování (např. doklad o provádění politik nebo spolupráce při průzkumu) v porovnání s referenční hodnotou vyvinutou za tímto účelem. Výsledky jednotlivých supermarketů jsou rozlišeny barevně a označeny vlajkami na nákupních vozících. Vodorovné umístění supermarketů na škále uvnitř nákupního vozíku ukazuje, kolik procent z možného celkového počtu bodů na referenční škále supermarket získal.

omezené požadavky. Většina supermarketů, které byly členy BSCI, dokázala doložit kontrolu jen u malé části dodavatelů ovoce a zeleniny, pokud vůbec.

Dalším způsobem, jak mohou supermarkety zaručit dobré pracovní podmínky u dodavatelů, je certifikace jako Fairtrade nebo Rainforest Alliance. Tyto programy často mívají propracovanější pracovní standardy a přísnější systém ověřování, než je běžné u etických kodexů nebo výše zmíněných profesních iniciativ. Při průzkumu se však zjistilo, že touto certifikací prochází jen malá část čerstvého ovoce a zeleniny z rozvojových zemí, které supermarkety prodávají. Z výzkumu také vyplynulo, že se supermarkety mylně domnívají, že certifikací vyřeší své obecné problémy se společenskou odpovědností včetně nekalých obchodních praktik a nízkých mezd zaměstnanců.

Případové studie ukazují, že supermarkety v EU řádně neřeší špatné pracovní podmínky a nekalé obchodní praktiky ve svém dodavatelském řetězci

Výše zmíněná koalice evropských organizací občanské společnosti, jež se zabývá nekalými obchodními praktikami, se při svém výzkumu zaměřila na potraviny dovážené z rozvojových zemí, aby ověřila tvrzení o pracovních standardech a nákupních praktikách supermarketů. Níže uvedené případové studie poukazují na to, že politiky supermarketů jsou často velmi vzdálené realitě, v níž žijí dělníci pracující pro dodavatele v rozvojovém světě. Studie ukazuje, že opatření supermarketů dostatečně neřeší špatné pracovní podmínky ani nekalé obchodní praktiky. Všechny uvedené produkty se prodávají především v řetězcích supermarketů v EU.

Případové studie zaměřené na dodavatele manga z Peru a zelených fazolek z Maroka poukazují na rozpor mezi politikami supermarketů a tím, jak skutečně vypadá situace dělníků a dodavatelů v dodavatelských zemích, podobně jako u výše zmíněného výzkumu. Čtyři z pěti největších německých řetězců – Edeka (včetně Netto), Aldi Nord, Schwarz Gruppe (Kaufland a Lidl) a Metro.

Za levnou pomerančovou šťávu v supermarketech platí sběrači pomerančů

Největší evropské řetězce jako Lidl (celosvětově pátý) a Aldi (celosvětově osmý) se zavázaly prosazovat sociální standardy, používají certifikaci udržitelnosti (např. certifikace UTZ nebo modul GRASP v rámci certifikace GlobalGAP) a jsou členy iniciativy BSCI. Výzkum zaměřený na jejich dodavatelský řetězec pomerančové šťávy z Brazílie přesto odhalil špatné pracovní podmínky.

Běžnou praxí je například outsourcing a nezákonné uzavírání sezónních smluv. Když sklizeň vrcholí, navyšuje se dělníkům počet pracovních hodin a očekává se od nich, že budou pracovat i o víkendech. Není dostatečně zajištěna bezpečnost práce – na plantážích se často provádějí chemické postřiky, i když tam dělníci pracují, dělníci nejsou školeni v používání chemikálií a nedozvídají se o možných zdravotních rizicích a o možném poškození zdraví, na něž by si měli dávat pozor. Ochranné pomůcky často nejsou k dispozici nebo jsou nevhodné. Ženy se stávají oběťmi diskriminace a někdy i fyzického, psychologického nebo sexuálně motivovaného násilí. Životní podmínky dělníků, kteří žijí v provizorních ubytovnách poblíž plantáží, daleko od domova, jsou ponižující. Dělníkům, již se angažují

v odborech, hrozí ztráta zaměstnání. Ve zpracovatelských závodech pracují dělníci 14 hodin denně a ne vždy dostávají odměnu za přesčasy.

Do očí bijícím příkladem neúčinnosti pracovních etických kodexů je případ řetězce Aldi Nord, který má doplňkovou dohodu o sociálních standardech pro nákup zboží se skupinou Fischer a podporuje její program udržitelnosti. V roce 2011 brazilská společnost Citrusuco, která je členem skupiny Fischer, musela zaplatit pokutu za porušování pracovních právních předpisů – nedodržování doby odpočinku mezi směnami, navyšování počtu pracovních hodin nad zákonnou hranici a nucení zaměstnanců, aby pracovali bez přestávky šest hodin i déle, a to i o víkendech.

Zdroj: Christliche Initiative Romero, Focus: Orange Juice from Aldi, Lidl, Kaufland & Co. No Regard for Labour Rights?, 2013, <http://www.ci-romero.de/fileadmin/media/informieren-themen/studien/CIR_Orange_juice_study_low_sp.pdf>

Tlak na ceny ze strany obchodníků v EU má v indickém odvětví zpracování ořechů kešu za následek outsourcing, mzdy nedosahující životního minima a špatné pracovní podmínky

Do zemí EU putuje přibližně čtvrtina celkového objemu ořechů kešu vyvážených z přístavu Kóčin v indickém státě Kérala. Hrubá marže evropských prodejců činí v případě ořechů kešu vyvážených z Kéraly 30-35 %. Jejich nepoctivé obchodní praktiky přitom nedávají jejich dodavatelům ořechů kešu jistotu, což dopadá na zranitelné dělníky, kteří ořechy zpracovávají.

Náklady na zpracovávání ořechů kešu jsou z 80 % tvořeny náklady na pracovní sílu (mzdy a sociální zabezpečení). Neustálý tvrdý tlak na ceny, který na dodavatele vyvíjejí supermarketů v EU a další odběratelé, vede k outsourcingu, což v praxi znamená méně přísné pracovní standardy a mzdy pod hranicí minimální mzdy či životního minima. Běžná je práce doma, mzdy těchto pracovníků však nedosahují minimální mzdy a sociální zabezpečení jim buď není hrazeno vůbec, nebo je hrazeno nesprávně. Dělníci nemají dostatečné zdravotní pojištění ani si nemohou spořit na důchod. Chybějící ochranné pomůcky a špatné hygienické podmínky a nevhodné uspořádání továren, například to, že dělníci musí sedět na zemi, jsou příčinou chronických onemocnění, např.

onemocnění dýchacích cest, dermatitidy, problémů se zrakem, reprodukčních problémů, fyzických deformit apod. Snižování nákladů se dosahuje také zaměstnáváním migrantů. Tito dělníci někdy bydlí přímo v prostorách továrny, pracují v podmínkách, kde jsou vykořisťováni, a majitelé zpracovatelských závodů mají absolutní kontrolu nad jejich pracovní dobou i životem.

Někteří obchodníci ve Velké Británii sice tvrdí, že jejich privátní značky budou splňovat etický kodex iniciativy Ethical Trading Initiative, pracovníci organizace Traidcraft však zjistili, že z jejich dodavatelů ořechů kešu jich o doporučených pracovních standardech slyšelo jen velmi málo.

Zdroj: Traidcraft Exchange, Cashing in on cashews – How EU supermarkets drive exploitation of cashew workers in India, November 2013, <<http://www.traidcraft.co.uk/Resources/Traidcraft/Documents/Cashew%20Nut%20Report.pdf>>

Dělníci na ananasových plantážích z údajně prospěšných politik (supermarketů) velký prospěch nemají

Kostarický podíl na trhu s čerstvými ananasy vzrostl ze 75 % v roce 2010 na 84 % v roce 2013, přičemž největšími odběrateli jsou evropské supermarketů. I když se situace dělníků na plantážích patřících dodavatelům do evropských supermarketů od roku 2010 o něco zlepšila, i v roce 2013 byli stále vystavováni působení jedovatých chemikálií, neměli dostatečné ochranné pomůcky, byli odrazováni od působení v odborech a stávali se obětmi diskriminace na pracovišti i při přijímání do zaměstnání. Nominální mzdy mírně vzrostly, ale v poměru k nákladům na živobytí se naopak výrazně propadly.

Ačkoli evropské supermarketů a jejich největší dodavatelé ovoce vedli tripartitní jednání, jež iniciovaly nevládní organizace na základě dřívějších zpráv o špatných pracovních podmínkách v tomto kostarickém odvětví,

tyto dialogy zatím přinesly více očekávání než skutečných výsledků. Ve studii z roku 2013 se uvádí, že vývozci a producenti se raději řídí vlastními dobrovolnými systémy správné výrobní praxe, které ve skutečnosti odporují mezinárodním pracovním standardům, a tedy i mezinárodnímu právu.

Zdroj: Consumers International a Bananalink, The story behind the pineapples sold on our supermarket shelves: A case study of Costa Rica, 2010, <<http://www.consumersinternational.org/media/485589/the%20story%20behind%20the%20pineapples%20sold%20on%20our%20supermarket%20shelves%20final.pdf>>

Studie byla aktualizována v roce 2013 (nevydáno).

(Galeria Kaufhof, Real) se například veřejně hlásí ke svým závazkům v sociální oblasti a jsou členy BSCI. I přes tyto závazky jsou však mzdy v Peru stále extrémně nízké a jsou omezována práva odborů.¹⁵ Dodavatelé v Peru také uváděli, že evropské supermarkety používají nekalé obchodní praktiky, například od dodavatelů požadují nepřiměřené slevy nebo podílení se na nákladech na propagaci zboží. Podobně největší nizozemské supermarkety jako Albert Heijn (Ahold), Jumbo (C1000) a Lidl požadují, aby jejich dodavatelé dodržovali nejdůležitější mezinárodní pracovní práva, například právo na činnost odborů, zákaz nucené práce, výše mezd pokrývající alespoň základní potřeby nebo zdravé a bezpečné pracovní prostředí. Terénní výzkum u jejich dodavatelů zelených fazolek však ukazuje, že tato práva jsou u dodavatelů ve skutečnosti porušována nebo se z nich slevuje.¹⁶

Nynější přístup EU k řešení nekalých obchodních praktik je odsouzen k neúspěchu

V EU neustále probíhají diskuse a konzultace o tom, jak vymýtit nekalé obchodní praktiky v dodavatelských řetězcích potravin určených evropským spotřebitelům.^{17, 18, 19} V roce 2011 Fórum na vysoké úrovni pro lepší fungování potravinového dodavatelského řetězce, které zřídila Evropská komise, podpořilo iniciativu nazvanou Vertikální vztahy v potravinovém dodavatelském řetězci: zásady správné praxe²⁰ a Evropský parlament uvítal rámec pro uplatňování těchto zásad,²¹ který od roku 2013 představuje dobrovolná iniciativa Supply Chain Initiative (SCI). Občanská společnost, konkrétně výše zmíněná koalice organizací občanské společnosti, však poukazuje na to, že iniciativa SCI nedokáže nekalé obchodní praktiky a jejich důsledky v celém dodavatelském řetězci efektivně řešit, protože má řadu strukturálních nedostatků. V roce 2013 se více než 40 000 zastánců poctivějších obchodních praktik z EU i z rozvojových zemí obrátilo na evropského komisaře Barniera, do jehož agendy spadal maloobchodní trh v EU, aby na úrovni EU prosazoval přísnější a vynutitelnější pravidla bránící používání nekalých obchodních praktik ve vztazích mezi supermarkety a jejich dodavateli.²²

Dodavatelům ze zemí mimo EU iniciativa SCI nezaručuje žádný mechanismus řešení sporů v případě, že se jejich odběratelé zásadami správné praxe neřídí. SCI požaduje, aby stěžovatelé nejprve vyčerpali možnosti mechanismů řešení sporů v daném členském státě EU, což oproti předchozímu stavu není příliš velká změna. Systém SCI je založen na osvětě a komunikaci s podniky, jež jsou jeho členy, a nemá dostatečně vypracovaný systém pro řešení stížností na nekalé obchodní praktiky, které se nevyřeší na úrovni jednotlivých členských států. Iniciativa je kritizována za to, že stěžovatelům nezaručuje anonymitu a že jí chybí systém sankcí pro podniky, jež její zásady porušují. Právě z těchto důvodů se k iniciativě nepřipojil významný hráč na tomto poli, evropské sdružení zemědělců Copa- Cogeca.²³ SCI nemá ověřený systém kontrol ani nemá oprávnění provádět z titulu své funkce šetření.

Problematické je zatím i zavádění tohoto systému v praxi. Samotný rámec SCI předpokládá účast kritického množství podniků z celého dodavatelského řetězce, aby mohl úspěšně

fungovat.²⁴ V červnu 2014 přitom 55 % největších evropských prodejců potravin nebylo v iniciativě registrováno ani nevyjádřilo záměr se k ní připojit.²⁵ Jak již bylo uvedeno, zapojit se do ní odmítli i evropští zemědělci. K iniciativě se zatím nepřipojila ani řada prodejců potravin, kteří ovládají trh v jednotlivých státech, byť nejsou příliš významní na celoevropské úrovni. Přínos iniciativy SCI pro poctivější obchodní praktiky a důstojnou práci je tak přinejmenším pochybný. V žádném případě ji nelze považovat za účinný mechanismus vymáhání dodržování pravidel.

Doporučení pro tvůrce politik v EU

Jak vyplývá z výsledků výzkumů, supermarkety v praxi nezavádějí dobrovolné iniciativy, které by dostatečně řešily nekalé společenské a obchodní praktiky. Poctivější obchodní vztahy a důstojnou práci v celém dodavatelském řetězci prodejců potravin bez ohledu na územní rozsah jejich obchodních vztahů by měly zaručovat donucovací mechanismy. EU by proto měla přijmout legislativní opatření na evropské úrovni, která by stanovila stejné minimální standardy a ustanovení o odpovědnosti pro všechny prodejce potravin. Základem pro takový právní předpis mohou být následující doporučení, která zohledňují nedávné politické iniciativy EU.

EU by na řešení nekalých obchodních praktik měla mít orgán odpovědný za prosazování pravidel, který by mohl přijímat anonymní stížnosti, zachovávat důvěrnost informací a měl pravomoc a prostředky na to, aby na základě informace, že byly použity nekalé obchodní praktiky, zahájil šetření. Tento orgán by také měl mít pravomoc uplatňovat účinné sankce (včetně pokut), aby obchodníkům zabránil pokračovat v nepoctivých nákupních praktikách a jiných nekalých obchodních praktikách. Je nutné, aby prosazování pravidel v celé EU probíhalo koordinovaně, například na principu fungování úřadu ombudsmana, aby velké řetězce nepřesídlovaly do zemí s mírnější regulací.²⁶

EU by navíc měla vytvořit stabilní právní rámec pro plnění svého závazku zakotvit obecné zásady OSN v oblasti podnikání a lidských práv, aby vedle řešení nekalých obchodních praktik, jež mohou vést k škodlivým společenským praktikám, zajistila také důstojnou práci.²⁷ Součástí tohoto rámce by měl být požadavek, aby všichni velcí obchodníci v EU řádně dbali na dodržování lidských práv a zásad důstojné práce při veškeré své činnosti a ve všech svých dodavatelských řetězcích včetně těch dodavatelů, od nichž zboží odebírají nepřímou. Tak by evropští prodejci museli ve všech těchto oblastech odhalovat špatné pracovní podmínky, předcházet jim, zmírňovat jejich dopad a odpovídat za jejich řešení. EU by také měla zajistit přísná a závazná pravidla pro vyčíslování a kontrolu toho, jak si společnosti v této oblasti vedou. Základem pro takový předpis může být nová legislativa EU o nefinančním výkaznictví, protože je komplexnější a více konkretizuje požadavky na transparentnost než současný rámec obecných zásad OSN.²⁸ Zároveň s reformami a/

nebo doplňujícími pravidly je nicméně třeba, aby EU vymáhala dodržování předpisu o nefinančním výkaznictví a tak zajistila, aby do její působnosti spadaly všechny velké evropské řetězce, které by pak musely uvádět transparentní informace o tom, zda řádně dbají na lidská práva a důstojnou práci.

Dobrovolná profesní a podniková opatření, například iniciativy SCI a BSCI nebo etické kodexy, nemohou výše popsané legislativně zakotvené mechanismy při řešení nekalých obchodních praktik a špatných pracovních podmínek nahradit, protože nejsou transparentní, kontrolovatelné ani účinné. Vzhledem k jejich popularitě je však třeba, aby EU jejich efektivitu podrobně sledovala a hodnotila, zvláště proto, že tato opatření často navrhuji samy podniky, aby se vyhnuly závazným právním předpisům.

Vysvětlivky

- 1 Údaje o podílech na trhu od společnosti Mintel, 2011, výpočty SOMO.
- 2 Evropská komise, Zelená kniha o nekalých obchodních praktikách mezi podniky v Evropě v dodavatelském řetězci v oblasti potravinového a nepotravinového zboží, leden 2013, <<http://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/ALL/?uri=CELEX:52013DC0037>> (19. června 2014)
- 3 Consumers International, The relationship between supermarkets and suppliers: What are the implications for consumers?, červenec 2012 <<http://www.consumersinternational.org/media/1035301/consumer%20detriment%20briefing%20paper%20sept2012.pdf>>, (19. června 2014)
- 4 Tematický průzkum AIM CIAA, Unfair commercial practices in Europe, březen 2011, <<http://www.dlf.no/filestore/CIAAIMSurveyonUCP-Europe.pdf>> (26. června 2014)
- 5 Traidcraft Exchange, Cashing in on cashews – How EU supermarkets drive exploitation of cashew workers in India, listopad 2013, <<http://www.traidcraft.co.uk/Resources/Traidcraft/Documents/Cashew%20Nut%20Report.pdf>> (26. června 2014)
- 6 Členy koalice jsou organizace Traidcraft (Velká Británie), Consumers International (mezinárodní), Oxfam Germany (Německo), Christliche Initiative Romero (CIR, Německo), Sdružení uvědomělých spotřebitelů (ACC, Maďarsko) a Stichting Onderzoek Multinationale Ondernemingen (SOMO, Nizozemsko)
- 7 Například pozdní platby, jednostranné změny smluv, neodůvodněné poplatky nebo stlačování cen.
- 8 Pojem důstojné práce zakotvila Mezinárodní organizace práce v Deklaraci o sociální spravedlnosti pro spravedlivou globalizaci a přejala ho i Evropská unie. Podle Mezinárodní organizace práce zahrnuje důstojná práce strategické, neoddělitelné a vzájemně se doplňující cíle tvorby pracovních míst, pracovních práv, sociální ochrany a sociálního dialogu, přičemž všemi těmito cíli se prolíná také cíl rovnosti žen a mužů.
- 9 Consumers International, Test-Achats (Belgie), Altroconsumo (Itálie), Deco Proteste (Portugalsko), Organisation of Consumers and Users (OCU, Španělsko), Radron (Švédsko), Tænk Forbrugerrådet (Dánsko), Consumentenbond (Nizozemsko) a Centre for Research on Multinational Companies (SOMO, Nizozemsko).
- 10 European Supermarkets: Labour Standards and Purchasing Practises for Developing World Producers. Technical report of the survey of European Supermarket Policies. Consumers International - SOMO, 2013. Nevydáno.
- 11 V podobné studii z roku 2010 to tak nebylo: Consumers International, Checked out: Are European Supermarkets living up to their responsibilities for labour conditions in the developing world?, 19. března 2010, <<http://www.consumersinternational.org/media/394236/checkedout-english-02.pdf>> (26. června 2014).
- 12 Srv. Berenschot, Living wage, Wages in international supply chains, <http://www.berenschot.com/publish/pages/2787/brochure_living_wage_en.pdf> (26. června 2014).
- 13 Žádná z těchto iniciativ sice není právně závazná, dodavatelé supermarketů však musí jejich podmínky splňovat.
- 14 Webové stránky BSCI, Bsci-commitment-formula, <<http://www.bsci-intl.org/our-work/bsci-code-conduct/bsci-commitment-formula/bsci-commitmentformula>> (23. června 2014)
- 15 Oxfam Germany, Mangos with blemishes, the market power of German supermarket chains and unfair working conditions in Peru, 4. června 2013, <http://www.oxfam.de/sites/www.oxfam.de/files/130705_oxfam_mangostudie_englisch_web.pdf> (23. června 2014).
- 16 SOMO, Spilling the Beans: Precarious work in Morocco's green beans production for Dutch supermarkets, únor 2013, <http://www.somo.nl/publications-en/Publication_3928> (23. června 2014)
- 17 Webové stránky Evropského parlamentu, Usnesení Evropského parlamentu ze dne 5. července o účinnějším a spravedlivějším maloobchodním trhu, 5. července 2011, <<http://www.europarl.europa.eu/sides/getDoc.do?type=TA&language=EN&reference=P7-TA-2011-307>> (11. června 2014)
- 18 Webové stránky Evropského parlamentu, Usnesení Evropského parlamentu ze dne 11. prosince 2013 o evropském akčním plánu pro obchod, jenž je přínosem pro všechny zúčastněné strany, 11. prosince 2013, <<http://www.europarl.europa.eu/sides/getDoc.do?type=TA&language=EN&reference=P7-TA-2013-0580>> (11. června 2014)
- 19 Evropská komise, Zelená kniha o nekalých obchodních praktikách mezi podniky v Evropě v dodavatelském řetězci v oblasti potravinového a nepotravinového zboží
- 20 Fórum na vysoké úrovni pro lepší fungování potravinového dodavatelského řetězce, Odborná platforma pro smluvní praktiky mezi podniky v potravinovém dodavatelském řetězci, zpráva v polovině období, <http://ec.europa.eu/enterprise/sectors/food/files/competitiveness/b2bmidterm_report_en.pdf> (11. června 2014)
- 21 Webové stránky Evropského parlamentu, Usnesení Evropského parlamentu ze dne 11. prosince 2013 o evropském akčním plánu pro obchod, jenž je přínosem pro všechny zúčastněné strany
- 22 Webové stránky Evropské komise, Commissioner Barnier replies to emails calling for stronger rules to stop unfair trading practices between supermarkets and their suppliers, 28. listopadu 2013, <http://ec.europa.eu/commission_2010-2014/barnier/headlines/news/2013/11/20131128-2_en.htm> (11. června 2014)
- 23 Copa-Cogeca, Copa-Cogeca urges EU Commission to take clear steps towards introducing EU legislation to combat unfair and abusive practices in food chain, in wake of launch of voluntary initiative, <<http://www.copa-cogeca.be/Download.ashx?ID=1100663&fmt=pdf>> (8. června 2014)
- 24 Webové stránky Evropské komise, Non-Financial Reporting, <http://ec.europa.eu/internal_market/accounting/non-financial_reporting/index_en.htm> (23. června 2014)
- 24 Supply chain initiative, Framework for the implementation and enforcement of the principles of good practice in vertical relations in the food supply chain, <http://www.supplychaininitiative.eu/sites/default/files/b2b_voluntary_initiative_framework.pdf> (28. května 2014)
- 25 Údaj zahrnuje i společnosti, které se přihlásily k britskému etickému kodexu Grocery Supply Code of Practice, jenž SCI považuje za svůj ekvivalent.
- 26 Viz doporučení British Institute of International and Comparative Law týkající se vytvoření takového evropského mechanismu pro prosazování pravidel: BIICL, How EU can establish enforcement mechanism to stop Unfair Trading Practices, duben 2014, <http://www.biicl.org/files/6952_biicl_enforcement_mechanisms_report_-_final.pdf> (23. června 2014)
- 27 Webové stránky Evropské komise, Business and Human Rights, <<http://ec.europa.eu/enterprise/policies/sustainable-business/corporate-social-responsibility/human-rights/>> (23. června 2014)

Vydavatel: Glopolis
Soukenická 23
110 00 Praha 1
Tel.: +420 272 661 132
www.glopolis.org
Autoři: Emese Gulyás & Sanne van der Wal
Překlad: Jiřina Holková
Grafická úprava: Kristýna Mothejzíková
Fotografie: Jim McDougall
Praha, listopad 2015

Tato publikace vznikla s finanční podporou Evropské unie. Za obsah publikace odpovídá výhradně vydávající organizace a nelze ji v žádném případě považovat za oficiální názor Evropské unie. Vyšla v rámci kampaně Supply Chainge financovaného Evropskou unií.

Glopolis je od roku 2004 nezávislé analytické centrum (think-tank) se zaměřením na globální výzvy a příslušné odpovědi České republiky a EU. Ve spolupráci s těmi, kteří utvářejí politiku, byznys a veřejné mínění, je naším dlouhodobým cílem zlepšit politickou kulturu a přispět k přechodu na chytrou ekonomiku, k energetické a potravinové zodpovědnosti. Pro více informací navštivte naše webové stránky www.glopolis.org.

Toto vydání je překlad anglického originálu „EU action needed for Fair Supermarket Supply Chains“ vydaný organizací SOMO.

ISBN: 978-80-87753-24-8